

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. IX. Qui intrà annum non est confessus, statim post confiteatur, & satisfaciet etiam obligationi præsentis anni; tametsi nullum ejus peccatum mortale exprimat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

quantum fieri potest præsumendum esse, & standum pro libertate.

138. Aliud inconueniens obijcit nobis Suarius sup. n. 7. dicens: Si quis à principio anni usque ad Pascha non peccavit mortaliter, & tunc communicauit, licet postea peccet, non tenetur confiteri in reliqua parte anni usque ad mensum Decembris, sed potest differre usque ad aliam Quadragesimam, ut constat ex communi usu & sententia omnium: si autem annus esset illo modo computandus, esset simpliciter obligandus homo ille ad Confessionem illo tempore.

Responsio. Respon. planè esset obligandus; sed hoc non est majus inconueniens, quàm quòd ille, qui sapè fuit confessus peccata venialia, nihilominus si in Paschate habeat conscientiam peccati mortalis, teneatur tunc confiteri.

Quantum ad usum communem, & sententiam omnium; certum est, rarissimè contingere, ut quis non peccauerit mortaliter à Januario usque ad Pascha, & postea peccet mortaliter, differatque Confessionem usque ad aliam Quadragesimam. Quòd si casu contingat aliquem hujusmodi inueniri, sequitur sententiam Suarii, quæ indubiè probabilis est, & communiter praticatur (absque tamen animo inducendi obligationem) eò quòd in Paschate urgeat præceptum Communionis; & aliunde, etiam in nostra sententia, in Paschate possit satisfieri præcepto annuæ Confessionis.

139. Omitto alios computus, quos Nonnulli excogitarunt; videlicet, à primo peccato mortali post Confessionem. Item ab ultima Confessione. Denique à principio usus rationis. Omitto, inquam, hos computus; quia neque fundantur in verbis legis; neque in recepta consuetudine fidelium, præterquam quòd magnum inconueniens sit, hunc annum non esse certum & fixum pro omnibus fidelibus; aliàs non posset Ecclesiæ constare, quando finiatur tempus, in quo omnes tenentur hoc præceptum implere; sed de singulis oporteret inquiri, quando primùm peccauerint mortaliter, aut quando ultimò fuerint confessi, vel certè quando inceperint uti ratione.

Inconueniens quod sequitur ex primo. Deinde ex primo computu sequitur: si quis postquam in Quadragesima confessus est, non peccavit mortaliter per sex menses, & postea peccavit, non teneri ad Confessionem in sequenti Quadragesima; sed posse illam differre per alios sex menses; consequens, inquit Suarius supra nu. 5. est planè absurdum; & contra communem usum & sensum Ecclesiæ.

Loquitur secundùm suam computationem; quamvis & secundùm nostram idem absurdum sequatur; nam si quis, postquam con-

fessus fuisset in fine Decembris anni sexagesimi secundi (quo hæc scribo) non peccaret mortaliter per undecim menses, & postea peccaret, non teneretur ad Confessionem anno sexagesimo tertio, sed solum circa finem anni sexagesimi quarti; addeque duos sèdè integros annos transegit sèdè Confessione, estò in quolibet peccasset mortaliter; cum tamen sit obligatio confitendi, saltem semel in quolibet anno.

Ex secundo computu videtur consequens, neutriquam obligari hoc præcepto, qui peruenit ad usum rationis, & incipit peccare mortaliter antequam confessus sit; quomodo enim in illo poterit computari annus ab ultima Confessione, cum nulla præcesserit?

Denique cum principium usus rationis valde incertum sit, si ab illo computandus est annus, manet præceptum dubium, & incertum. His itaque tribus modis rejectis, tamquam minus fundatis, siue in ratione, siue in verbis legis, aut consuetudine fidelium, placeat Lectori vel computus vulgaris, iuxta nostram Conclusionem, vel computus Ecclesiasticus, secundùm principia Suarii; elige, & non errabis in fide, aut bonis moribus.

Caterum si à me quæritur, quid ergo sciendum illi, qui intrà annum non fuit confessus? An cum termino anni expiraverit obligatio, an verò statim post elapsum annum teneatur confiteri? Responsio erit

CONCLUSIO IX.

Qui intrà annum non est confessus, statim post confiteatur, & satisfaciet etiam obligationi præsentis anni; tamen nullum ejus peccatum mortale exprimat.

PRIMA pars, etiam intellecta de obligatione confitendi, est communior Doctorum, & probabilior, atque procul dubio securior, utpote excludens omne prorsus periculum peccandi; ut clarum est; cum tamen contrariæ sententiæ subsit periculum peccandi, si fortè alia fuerit mens Ecclesiæ, sicut potuit esse.

Enimverò tota hæc controversia pendet à voluntate Ecclesiæ; quæ potuit tempus unius anni constituere terminum executionis, hoc est, ultra quem non differat Confessio; potuit etiam constituere terminum, in quo expiret obligatio confitendi.

Porrò constituisse terminum executionis, potuit colligi-

colligimus ex fine præcepti, qui est, ne diutiùs, quam par est, homines differant impletionem præcepti divini, sæpè cum periculo nunquam illud adimplendi. Unde non tantùm est præceptum affirmativum, semel constendi singulis annis (illius enim obligatio expirat cum anno) sed etiam negativum, scilicet non differendi ulterius; quod utique præceptum transgreditur, qui non statim elapso anno confiteatur, cum jam ulterius differat.

Itaque non designatur tempus anni, ad finiendam obligationem, sed ad sollicitandam executionem, & non differendam diutiùs, quemadmodum quando præcipitur solutio aliquis census, singulis annis facienda, non liberatur, qui isto anno solutionem non præstitit; sed lex fortius illum urget.

Ex quo patet diversitas inter præceptum semel constendi singulis annis, & præceptum recitandi Horas Canonicas, audiendi Sacrum, jejunandi, &c. in quibus tempus non præscribitur tamquam terminus executionis; sed ut terminus, cui annexum sit illud pondus tamquam tributum illius diei.

Atque hæc ratione disput. 4. sect. 9. conclus. 3. docuimus, eum, qui ob impedimentum, vel ex malitia, aut negligentia non communicavit in Paschate, non teneri proximâ opportunitate communicare, præcisè ex præcepto Communionis Paschalis; quia videlicet hoc præceptum, utpote specialiter latum propter reverentiam illius temporis expirat cum ipso tempore, sicuti præceptum audiendi Missam expirat cum die Dominico, aut festo. Vide ibi dicta, quæ hæc pro magna parte poterunt applicari.

Nihilominus Aliqui (quos videre poteris apud Dianam parte 3. tr. 4. resol. 130.) existimant, hanc expositionem negativam, constendi semel in anno, nimis rigorosam; idque quia indè videretur sequi, quod singulis vicibus, quibus habent commoditatem confitendi, de novo peccarent mortaliter, quod tamen apparet esse contra communem sensum fidelium, qui tales commoditates non explant in Confessione; neque Confessarius de illis solet interrogare.

Respondeo; Confessarium per se posse sufficienter colligere illas commoditates, quando novit tempus elapsam ab ultima Confessione, & cognoscit statum penitentis; ut omitam, sapientissimè non esse plura peccata, sed unum continuatum, sicut neglectus restitutionis per multos annos.

Utumque sit de stricta obligatione, quam Conclusio non affirmat, neque satis clarè patet ex verbis legis (nam ubi Concilium Lateranense dicit: *Saltem semel in anno confiteatur*, Concilium Trident. sess. 14. can. 8. legit: *semel in anno*, omisso ly *saltem*) procul dubio secutus est, ut in principio Con-

clusionis notavi, & ideo omnibus consulendum, ut elapso anno, quantò citius possunt confiteantur, ne dum absque causa diutiùs differunt Confessionem, absque Confessione, Deo sic permittente, contingat eos ex hac vita decedere. *Fronte capillata, post est occasio calva.*

Quin immo ferè nullus negat, inquit Suarez disput. 36. sect. 4. nu. 4. si quis propter inopiam Confessoris, vel aliam rationabilem causam, non impleat debito tempore hoc præceptum, debere habere animum & propositum illud implendi quàm primùm commode possit, in quo ceratur aperta differentia inter hoc præceptum, & præceptum jejunii, vel Missæ audiendæ.

Et quamquam hic Auctor nobiscum conveniat in prima parte Conclusionis; attamen n. 5. dissentit à nobis in secunda parte, non absolute, sed conditionatè; si post Confessionem jam factam, occurrat nova materia necessaria. Et rectè quidem, consequenter ad ea, quæ superius docuerat, scilicet esse obligationem semel in anno constendi omnia peccata mortalia totius anni.

Nos autem, quia putamus sufficere Confessionem alicujus peccati mortalis, seu omnium mortalium, concurrentium illo tempore, quo fit Confessio; consequenter dicimus, per illam Confessionem, quæ fit ex obligatione anni præcedentis, satisfieri etiam obligationi anni currentis; quia videlicet solum præcipitur Confessio semel facienda in eo.

Alioquin qui decies abstinisset à Confessione, undecies deberet confiteri uno & eodem anno, decies ex obligatione annorum præteritorum, & semel ex præcepto anni præsentis, quod est contra communem sensum & praxim.

Perinde autem est, si confiteatur peccatum mortale illo anno commissum, sive alio anno commissum; quoniam non est præceptum confitendi hoc anno peccatum tunc commissum, sed simpliciter constendi peccatum mortale, sive adimplendi præceptum divinum Confessionis. Quid enim si non peccasset mortaliter hoc anno, haberet autem peccata mortalia alterius anni oblita, vel ex justa causa tunc non confessà? Putas quia illa confitendo, non satisfaceret obligationi præsentis anni? Procul dubio satisfaceret, & peccaret contra præceptum hujus anni non confitendo.

Adde, ipsam omissionem culpabilem Confessionis in anno præterito, cum compleatur in termino istius anni, necessariò spectare ad Confessionem anni præsentis.

Dices primò; talis nisi denuò illo anno confiteatur, excommunicabitur. Resp. pro neglectu Communionis Paschalis; vel etiam pro omissione Confessionis, si fortè in aliqua Diocesi sit lex particularis sub pœna excom-

E e e e 2 munica

145.

146.

147.

148.

149.

Sexage... peccata... postea... fessionem... circa... fessionem... cum... emel in... sequens... pervenit... ortaliter... in illo... fessionis... rationis... utandus... & in... is, tam... ne, si... fidelium... s, juxta... rari; eli... nis mo... ergo si... fuit con... piraverit... um an... IX. confes... & ratiomi... nul... tale ex... ligatio... rorum... ecurior... riculum... contra... andi, si... potuit... endet à... us unius... is, hoc... io; po... quo ex... utionis; colligi-

munitionis confitendi in Paschate. Dico, *Forè*, quia existimat Vasquez q. 90. a. 3. dub. 1. n. 11. determinare jus divinum Confessionis ad hoc vel illud tempus, ad universalem Ecclesiam, aut summum Pontificem pertinere, non ad particularem, quando universalis modificata est præceptum hoc.

Hiquæ. Sed hæc doctrina non placet Hiquæ in suo Comment. 4. dist. 17. n. 96. neque videtur, inquit, quadrare antiquis Conciliis Provincialibus, quæ ex propria auctoritate procedebant ad statuum, quodquid ipsis videbatur populo congruum. Unde non video, quare etiam in præsentem id statuere non possent, cum nullibi id invenitur reservatum à Pontifice, vel ab Ecclesiâ universali. Quin immò ipsa consuetudo, pro lege servata, illam obligationem inducere potest: ergo ubi tale statutum est, esse servandum. Hæc ille.

Dices II. uno & eodem actu non potest satisfieri pluribus obligationibus. Probat: quia alioquin, qui singulis diebus deberet mihi ex iustitia unum florenum, ultimo die anni satisfaceret obligationibus omnium præcedentium dierum, dando unicum florenum, quod est inauditum. Similiter, qui ex voto, non affixo tempore, singulis mensibus deberet semel jejunare, ultimo mense anni semel jejunando, satisfaceret suo voto. Præterea unâ lectione Matutinarum & Laudum, si fiat sub vesperam, possem satisfacere obligationi duorum dierum, saltem sine peccato mortali, quæ sunt contra communem sensum & praxim totius Ecclesiæ.

Propterea Caramuel Theolog. Fundament. parte 2. §. 79. (impressionis Francofurtensis) docet rejiciendam illam sententiam, quæ affirmat, unâ Confessione, aut Communione, posse hominem duorum annorum obligationi satisfacere. Ipsa enim, inquit, in materia gravissima ita interpretatur legem, ut conscientias destruat, multasque animas periculo æternæ damnationis exponat.

Hinc etiam constat, præceptum menstruæ Confessionis, & Communionis, quod imponitur Parochis, & Religiosis, non pati illorum interpretationem, qui dicunt unâ Confessione, aut Communione, duorum mensium obligationi satisfieri: est enim Superiorum intentum, ut Sacramenta frequententur, nam etiam inter sæculares suæ conscientia diceretur negligens, qui mensibus singulis non confiteretur. Hucusque Caramuel.

Qui utique nimis multos facit suæ conscientia negligentes; & advertere debuisset, intentum Superiorum non cadere sub legem, dummodo fiat, quod in lege exprimitur. Ubi autem illud præceptum invenit menstruæ Confessionis, & Communionis, quod imponitur Parochis, & Religiosis nescio; neque enim citat aliquem textum juris communis;

neque alium videtur posse citare, præter Clementinam, *Ne in agro Dominico*, in qua non fit mentio Parochorum, aut aliorum Religiosorum, præter Monachos nigros, ut expendimus Conclus. 6. Credo intelligi jus particulare, quod posset imponi, aut forte alicubi impositum est. Nunc ad principale.

Respondeo; certum est (eodem Caramuele teste ibidem n. 77.) me posse uno & eodem actu duobus præceptis satisfacere; nam, inquit ille, qui die Resurrectionis audit Sacrum, unâ & eadem auditione satisfacit legi audiendi Sacrum die Festo, & legi audiendi illud die Dominicâ. Et similia plura exempla possent afferri. Quare ergo similiter non possum satisfacere unâ Confessione duabus obligationibus confitendi, obligationi anni præteriti, & anni præsentis, obligationi mensis præteriti, & mensis præsentis, quando utraq; obligatio incidit in eundem annum, aut mensem?

Antequam progredior, operæ precium iudico, audire Caramuelem non definitentem, sed proponentem Theol. Fund. 1. p. n. D. Præceptum, inquit, Ecclesiæ, ut singulis annis confiteatur & sanctam Eucharistiam recipias; & determinat tempus, nimirum, à Dominica Palmarum ad Dominicam *Quasi modo*. Ergo his diebus poterit Petrus communicare, ut satisfaciat præcepto anni elapsi; ergo his etiam diebus poterit communicare, ut satisfaciat præcepto anni futuri: ergo si bis communicet, semel pro anno priori, & semel pro postero, duobus præceptis, & pro duobus annis satisfacit. Admittuntur istæ tres consequentiæ committere. Sed quid si semel tantum communicet? An ne unâ ille Communionem pro duobus annis satisfaciat? Probabilissima est affirmativa sententia. Hucusque Caramuel.

Et n. D. sic scribit: Sunt Regulares Ordines, in quibus præcipitur, ut Religiosi singuli, ut minimum semel in mense, confiteantur. Potest Religiosus hos menses à die quocunque computare; ergo incipit à decima Januarii, & sic inquit, decimâ Februarii confitebor; ergo si faciat, satisfaciet pro elapso mense; sed eadem dies, quæ est ultima antecedentis mensis, est subsequenti prima. Ergo si confiteatur illa die bis (iterum pro prioris mense, & iterum pro posteriori) satisfaciet obligationi duorum mensium. Concedis. Sed quid si semel confiteatur? An non unâ Confessione duorum mensium obligationi satisfaciet?

Qui dicunt, Christianum unâ Confessione, aut Communionem posse pro duobus annis satisfacere, aut debentur inconsequenter loqui, aut tenere Religiosum unâ Confessione posse satisfacere pro duobus mensibus. Ita proponit Caramuel; definit autem p. 2. (ut vidimus) sententiam affirmantem esse rejiciendam.

Sed, quæro ego, ubi scriptum est, ultimum

148. Secunda obiectio, uno & eodem actu non posse satisfieri pluribus obligationibus.

propter quam Caramuel rejicit nostram Conclusionem.

149. Sed rejicitur eius doctrina.

diem antecedentis mensis, esse primum subsequentis? Hactenus apud nullum Theologum id legi; neque puto esse verum; cum sicut mensis distincti sunt, ita omnes dies unius, debeant esse distincti ab omnibus diebus alterius; quid enim aliud mensis est, quam certus numerus dierum? Et idem est de anno sive vulgari, sive Ecclesiastico.

Scio, ex privilegio Matutinum, & Laudes hujus diei posse recitari ad vesperam diei præcedentis, & ideo quæstionem illam moveri, an per unam recitationem possit satisfieri duplici obligationi. Sed quod aliquis ex privilegio per Confessionem factam ultimo die hujus mensis, aut anni, possit satisfacere obligationi mensis, aut anni sequentis, quis unquam scripsit, aut dixit? Unde tametsi ultimo die hujus mensis, aut anni, bis confiteretur, imò centies, neutiquam satisfaceret obligationi mensis, aut anni subsequæ, nisi ex speciali privilegio, de quo mihi non constat.

Causa ergo, de qua loquitur sententia affirmativa, hic est: Petrus v. g. neglexit Confessionem hujus anni, poenitet ipsum peccati commissi; & quia cum tempore obligatio non expiravit, ut communius docetur, sequenti anno instituit Confessionem; quæritur, an per illam Confessionem satisfiat obligationi, quæ remanserat ex anno præcedenti, & obligationi præsentis anni.

Et sanè sententiam affirmativam in materia gravissima ita interpretari legem, ut conscientias destruat, multasque animas periculo æternæ damnationis exponat, non facile admittitur; præsertim cum plurimorum sententia sit, obligationem expirare cum tempore, sicut expirat obligatio Horarum Canoniarum, & audiendi Missam diebus Dominicis & Festivis; quamvis indubiè Superiores intendant frequentiam istorum actuum. Itaque nullum est periculum æternæ damnationis majus in hac sententia, quam in aliis sententiis verè probabilibus, quæ in magna veneratione sunt apud istum Auctorem.

Neque propterea cogimur asserere (ut perperam existimat Caramuel supra p. 2.) unicâ lectione Matutinarum & Laudum posse satisfieri obligationi duorum dierum, ut patebit ex dicendis. Enimverò unicâ lectione Matutinarum & Laudum, posse satisfieri obligationi duorum dierum, repugnat communi usui Ecclesiæ, & inducit morum summam relaxationem, cum sic sine ullo scrupulo peccati mortalis, ferè quotidie posset quis satisfacere duplici obligationi, & fraudare Ecclesiam precibus sibi debitis, idque per abusum privilegii, ab ipsa Ecclesia concessi, cum tamen privilegium deperdat per abusum, quo privilegiarius excedit, plus faciendo, quam sibi concessum sit, vel utendo privilegio contra finem ejus, aut ex privile-

gio occasionem sumendo delinquendi. Privilegium meretur amittere, qui permissâ sibi abutitur potestate, scribit Simplicius Papa Joanni Episcopo Ravennati Epist. 2. & refertur dist. 74 c. 7. Similiter loquitur Innocentius III. cap. Licet 18. extra de Regularibus.

Nonne si tibi Petrus teneretur solvere centum aureos feria 2. & alios 100. feria 3. ex eo, quod tu permittas, quod debito feriæ 3. satisfacere possit feriâ secundâ, sequitur, illum solvendo centum aureos semel, posse duorum dierum obligationi satisfacere? Patet quod non. Ergo eodem modo de Ecclesiastico debito Horarum philosophare. Tenemur legere Officium divinum quotidie: & ut facilis possimus, permittit Ecclesia, ut hodie ad Vesperam possimus legere Matutinas & Laudes pro die crastina: anne inde sequetur, eandem Ecclesiam unicâ Matutinarum & Laudum lectione pro duarum dierum debito esse contentam? Minime. Tenebimur ergo bis legere, ut duorum dierum obligationi satisfaciamus.

Sed nunquid eodem modo philosophandum de Ecclesiastico debito annuæ Confessionis? Nihil est quod cogat. Nam in primis praxis est in contrarium, cum alioquin, sicut supra dixi, qui decies omisisset Confessionem annuam, unico anno deberet undecies confiteri, de qua tamen obligatione nullus Confessarius admonet suam poenitentem.

Deinde cum Confessio solum sit præcepta in utilitatem poenitentis, per hoc quod unicâ Confessione satisfiat duplici obligationi, nullum Ecclesia patitur detrimentum, & ideo magis voluntaria est; at verò lectio Horarum principaliter ordinatur ad bonum commune Ecclesiæ, quo proinde defraudaretur, si unicâ lectione satisfieret duplici obligationi, & ideo meritò involuntaria est.

Denique finis præcepti Confessionis est, ne diutius Confessio differatur, quam par est; ille autem, qui confitetur hoc anno semel & rursus semel anno sequenti, non diutius differt Confessionem, quam par est; quamvis prius vel culpabiliter, vel inculpabiliter diutius distulerit; quæ nimia dilatio per hoc, quod anno sequenti sæpius quis confiteatur, non aufertur, vel diminuitur; ergo frequentior Confessio hujus anni, est extra intentum Ecclesiæ; & alioquin ponitur res præcepta, scilicet Confessio saltem semel in anno. At verò finis lectionis Horarum, est solatio debiti, quod habet Ecclesia ad Deum colendum, & adorandum vero cultu externo, & interno; cui debito intendit Ecclesia satisfacere, deputando præceptorie certos ministros, qui ipsius & totius populi nomine per Officia à se instituta Deum certis temporibus colant, quis autem non videt illi cultui plurimum detrahi, si per unicam recitationem divini Officii possit satisfieri duplici obligationi?

E e e 3 gationi?

154. Ostendit disparitatem inter debitum Horarum, & debitum annuæ Confessionis.

gationi? Ergo disparitas satis magna, ut non valeat argumentum ab uno casu ad alium.

155.
Diversitas
inter obli-
gationem
iustitiæ, vel
ex voto, &
obligatio-
nem an-
nuam con-
sistendi.

Ex quo etiam patet diversitas inter obligationem iustitiæ singulis diebus solvendi unum florenum, aut obligationem ex voto singulis mensibus semel jejumandi, & præceptum consistendi saltem semel in anno, etenim solutio debiti sive ex iustitiâ, sive ex voto, respicit tertiam personam, quæ patitur detrimentum, idque notabile, si ultimo die anni, solutione unius floreni possit satisfieri obligationibus omnium præcedentium dierum, & unico jejunio ultimi mensis, obligationi omnium præcedentium mensium; quod non habet locum in casu Confessionis.

Alia dispa-
ritas ex He-
rinx.

Aliam disparitatem assignat Herinx disp. 3. de Confessione n. 107. nimirum, quod votum istud cadat super diversas materias; præceptum autem consistendi anni præcedentis, & præsentis, coincidunt in eandem materiam; nam præceptum hujus anni afficit non tam illos, qui hoc anno peccarunt, quàm qui hoc anno sunt infecti peccato mortali, necdum confessio, perinde quando commissio: dum autem duplex præceptum coincidit in eandem materiam, unico actu utriusque satisficit. Hæc ille.

156.
quam ex-
rainat Au-
stior.

Planè utriusque satisficit, v. g. si hodie teneor jejunare ex voto, & unâ ex præcepto Ecclesiæ, nimis clarum est, me unico actu satisficere utrique obligationi; non enim possum sæpius jejunare uno & eodem die. Verùm si teneor ex voto audire Sacrum, & simul ex præcepto Ecclesiæ, cum possim audire uno & eodem die duo Sacra, unde constat, quòd satisficio audiendo unum tantùm? Similiter aliquis obligatur recitare Horas Canonicas ex præcepto Ecclesiæ, accedat votum legendi, cum possit iteratò legere, non probatur, satisficere unâ lectione, nisi ex consuetudine & praxi communi, aut privata voluntate votentis, qui potuit se velle obligare ad eandem recitationem, ad quam alioquin ex præcepto Ecclesiæ tenebatur.

Ergo cum dicit Herinx, præceptum consistendi anni præcedentis, & præsentis coincidunt in eandem materiam; distinguo, in eandem specie materiam, concedo; in eandem numero, unde constat? Cum enim uno & eodem anno possit pluries quis confiteri, possit pluries esse infectus peccato mortali, necdum confessio, nihil repugnat præceptum consistendi anni præcedentis, & præsentis, cadere super diversas numero materias, scilicet diversas Confessiones diversorum peccatorum mortalium; nam fieri potest, ut postquam peccatis anni, incedat hoc anno in novum peccatum mortale; cumque jure divino aliquando teneatur illud confiteri, & possit hoc anno confiteri, quæritur, an non teneatur vi præcepti

Confessionis hujus anni: quia etsi prior Confessio facta fuerit in secundo anno, tamen secundum æstimationem moralem, non ad hunc, sed ad præcedentem annum spectat; cum fiat, ut obligationi hujus anni satisfiat. Ita argumentatur Regius disp. 5. n. 65.

Addit: secus fortè esset, si fieret medio anno jam elapso; quia tunc nimia esset distantia, quàm ut posset ad priorem annum retrahatur quoad hoc, ut in eo facta censetur: quia alius qui confiteretur sub finem secundi anni, per eam Confessionem non satisficeret obligationi pro illo anno, quod est nimis durum. Hæc Regius.

Respondeo; quia hoc est nimis durum, ideo consequenter allendum, quod qui confiteretur sub initium secundi anni, satisficeret obligationi pro illo anno. Licet enim utriusque Confessio moraliter spectet ad præcedentem annum, cum utraque fiat, ut obligationi hujus anni satisfiat (veluti solutio census anni præcedentis, sive fiat sub initium anni præteritis, sive sub finem, moraliter spectat ad annum præcedentem, cum per illam satisfiat obligationi hujus anni) equidem physice spectat ad præsentem annum, & nihil obstat quòd motus, Ecclesiâ consentiente, possit spectare etiam moraliter.

Natura hujus præcepti est, inquit Herinx supra, ut etsi cum anno non expiraret, tamen videatur coalescere in unum quoddammodo cum præcepto anni sequentis, adeoque tantum maneat quoad hoc, ut non possit amplius differri, sive quoad istum modum; quoad substantiam autem succedat præceptum anni sequentis, quod ligat ad confitendum omnes, qui habent isto anno peccata, estò isto anno non commissa.

Quidquid sit de ista natura; certum est, quòd Ecclesiâ non possit obligare, aut saltem non intendat obligare ad iteratam Confessionem peccatorum mortalium; neque dubitandum, quin omnia peccata mortalia, commissa pluribus præcedentibus annis, & non confessis, unâ Confessione hujus anni possint & debeant, nisi aliquid obstat, exprimi, & diremptè unâ Absolutione remitti; ergo unâ illa Confessione satisfactum est pluribus obligationibus præcedentium annorum. An autem sit satisfactum obligationi præsentis anni, sub iudice lis est; eligo sententiam affirmativam; quia licet Ecclesiâ potuisset exigere secundam Confessionem, equidem exegisse, non satis constat; jam autem, ut ait Scotus 4. dist. 17. n. 28. *Præcepta penalia non sunt amplianda, sed restringenda.* Et Reg. 15. Juris de Reg. Juris in 6. *Odia restringi & favores convenit ampliari.* Porro præceptum Confessionis vulgò reputatur pœnale & onerosum; ideoque non expectat ejus multiplicatio; quamvis plura Confessio summè sit utilis salutis animarum, & ideo potius præceptum

præceptum Confessionis favorabile cenferi deberet.

Ceterum quæ hæcenus diximus de illo, qui culpabiliter omisit Confessionem hujus anni, dicenda eidem videntur de eo, qui vel consilio Confessarii, vel ex justa alioquin causa, Confessionem suam distulit in sequentem annum. Quæ enim ratio disparitatis? Porro dilatio Confessionis ex consilio Confessarii, quamvis expressis verbis non concedatur in cap. Omnis utriusque sexus, prout conceditur dilatio Communionis Paschalis, equidem in hac facultate satis videtur illa contenta, cum dilatio Communionis potissimum desumatur ex defectu circa Confessionem.

Et aliunde cum præceptum Confessionis annuæ licet determinatio juris divini, equidem verè sit præceptum humanum, haud dubium quin ab illo liberet seu excuset impotentia, non solum physica, sed etiam moralis, id est, gravis difficultas judicio prudentis, attentè gravitate præcepti, & aliis circumstantiis, juxta regulas communes aliorum præceptorum Ecclesie, puta audiendi Missam, jejunandi &c. cum hac tamen differentia, quod hæc obligatio consistendi non expiret cum tempore, ut multi volunt; & ideo cessante impotentia redeat; obligatio autem audiendi Missam, jejunandi &c. expiret cum tempore, & ideo tempore transacto non redeat, etsi redeat potentia.

Sed numquid prævidens se impediendum reliquo tempore anni, tenetur nunc confiteri? Respondetur communiter:

CONCLUSIO X.

Prævidens se impediendum à Confessione reliquo tempore anni, tenetur nunc confiteri.

Ratio est obvia; quia, ut patet ex dictis conclus. 7. in principio, præceptum datum est pro toto anno, & pro qualibet parte anni; ergo in qualibet parte anni potest adimpleri, ergo teneor adimplere in hac parte anni, si in alia non possum. Veluti qui tenetur audire Sacrum die Dominica, si non potest audire horâ undecimâ, tenetur prævenire; quoniam totum tempus antemeridianum datum est pro adimplentione illius præcepti: suppono autem quod toto illo tempore maneat subjectus legi; alioquin si ante meridiem futurus est in loco, ubi præceptum audiendi Missam non obligat. Multi putant non debere prævenire, de qua controversia alibi disputavimus, & ideo hic supersedeo; maximè cum præceptum Confessionis non sit locale, sed personale, quod inhæret personæ ubicumque fuerit.

Si dixeris; qui prævidet se impediendum in die Dominica ab auditione Sacri, non tenetur audire sacrum die Sabbathi, & qui prævidet se impediendum à jejunio die Sabbathi, non tenetur jejunare die Veneris. Disparitas est manifesta; quia obligatio audiendi Missam, aut jejunandi, non incipit usque ad diem præfixum, adeo ut tamen prævenire, minimè satisfacerem meæ obligationi; at verò obligatio consistendi incipit à primo die anni, & durat usque ad diem ultimum; non quòd urgeat pro primo die, si alio die possum & velim confiteri; sed quòd possum primo die satisfacere si velim, ac proinde debeo, si video, quòd aliis diebus non potero.

Simile cernitur in præcepto annuæ Communionis si detur, & præcepto Communionis Paschalis; nam; ut docuimus disp. 4. sect. 9. concl. 2. prævidens impedimentum, debet prævenire Communionem annuam, secus Paschalem; cum enim posterior obligatio non incipiat nisi tempore Paschæ, non possum satisfacere alio tempore, ac proinde non teneor prævenire; at verò prior obligatio incipit à principio anni; & durat usque in finem; & ideo teneor prævenire, cum omni horâ possum illi satisfacere. Vide dicta loco citato, ubi etiam examinatur aliud simile; scilicet obligatio perfolvendi Horas Canonicas, sub mortali quidem hac vel illa die, sub veniali autem, ut Multi volunt, distinctis horis diei.

Hoc solum hic noto, præceptum recitandi Officium divinum hæc vel illâ horâ diei, non esse omnino absolutum, sed quasi conditionatum, nisi scilicet occurrat rationabilis causa aliter faciendi. Unde sicut qui prævenit horam statutam diei, satisfacit omnimodò suæ obligationi, ita etiam qui postponit, & ideo tenetur prævenire, & postponere. At verò præceptum recitandi Officium divinum hoc die, omnino absolutum est, & ideo quicumque existente causa, nec tenetur prævenire, nec postponere.

Quid dicam de præcepto Confessionis annuæ? Non teneor prævenire tempus anni, quia præveniendo non possum satisfacere; teneor autem Confessionem postponere, quia possum satisfacere præcepto negativo (si datur) ulterius non differendi Confessionem. Teneor etiam hoc die confiteri, si prævideam reliquis diebus impedimentum, quia hoc die possum satisfacere.

Perinde autem est sive impedimentum prævisum sit voluntarium, sive non; nam eadem ratio utrobique militat. Hinc si prævideo absentiam Prælati pro reliquo tempore, teneor hoc die confiteri, si habeo peccata reservata, à quibus ipse solus potest absolvere. Etenim teneor confiteri omnia peccata commissa hoc anno usque ad horam istam, quâ instituitur Confessio; ergo teneor peccata reservata

161. Objectio.

Solvitur.

162. Disparitas inter præceptum recitandi Horas hie horâ, & hoc die.

163. Perinde est sive impedimentum prævisum sit voluntarium, sive non.

servata